

Διαδικτυακό Επιστημονικό Εργαστήριο

Γύρω από το 1922: προσφυγικές κρίσεις, πολιτικές πρόνοιας και πολιτισμική πολιτική

17-18 Ιουνίου 2022

Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας
ΠΜΣ «Κρίση και Ιστορική Αλλαγή»
Ακαδημαϊκό Έτος 2021/22

Η εκατονταετηρίδα από την Μικρασιατική Καταστροφή αποτελεί κομβικό σημείο για τον αναστοχασμό τόσο του εθνικού παρελθόντος όσο και του παρόντος. Πόσο μάλλον που ο τόπος στον οποίο διεξάγεται η ημερίδα βρέθηκε στο κέντρο των προσφυγικών κρίσεων τόσο των πρώτων δεκαετιών του 20ού αιώνα όσο και των πρώτων δεκαετιών του 21ου. Το 1922 ήταν το επιστέγασμα μια δεκαετίας πολέμων και διωγμών και σηματοδότησε το τέλος των αλυτρωτικών οραμάτων του ελληνικού εθνικισμού. Η σύγχρονη ιστοριογραφία εντοπίζει συνέχειες στη διαχείριση των προσφυγικών ρευμάτων ήδη από το 1821, στη διεθνοποίησή της, στη συγκρότηση της ιδιότητας του πολίτη αλλά και σημαντικές τομές. Επιπλέον, η διαμόρφωση του 1922 ως τόπου μνήμης έγινε σταδιακά και υπέστη μετασχηματισμούς. Το τραύμα, η απώλεια, ο διωγμός συγκρότησαν συλλογικότητες και έγιναν αφήγηση σε ολόκληρο τον 20ό αιώνα, μετασχηματίστηκαν σε συλλογική και πολιτισμική μνήμη. Εκκινώντας από τα σύνθετα αυτά ζητήματα, στόχος μας είναι να δούμε το προσφυγικό ζήτημα σε μια ευρύτερη ιστορική προοπτική και να εξετάσουμε τις πολιτικές, κοινωνικές και πολιτισμικές διαστάσεις του με βάση τους εξής άξονες: τη διαχείριση του προσφυγικού ζητήματος και τις πολιτικές πρόνοιας στο ελληνικό κράτος, το ρόλο που έπαιξε η ενσωμάτωση των προσφύγων στη διαμόρφωση της ιδιότητας του πολίτη το πρώτο μισό του 20ού αιώνα, τη συγκρότηση και γενεαλογία της προσφυγικής μνήμης καθώς και την από τα κάτω πολιτικοποίηση του προσφυγικού ζητήματος μέσα από την εξέταση των προσφυγικών συλλόγων στη μακρά διάρκεια.

Το Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2015-16 εντατικό μονοετές Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) με τίτλο «Κρίση και Ιστορική Αλλαγή», το οποίο απονέμει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης.

Το ΠΜΣ «Κρίση και Ιστορική Αλλαγή» προσφέρει μια σφαιρική εξέταση του ζητήματος της ιστορικής μεταβολής στα μείζονα πεδία της ανθρώπινης δράσης, μέσα από συγκεκριμένα κάθε φορά ιστορικά παραδείγματα, ενώ παράλληλα εκπαιδεύει τους/τις φοιτητές/ήτριες στα μεθοδολογικά εργαλεία και τις αναλυτικές προσεγγίσεις της σύγχρονης ιστορικής έρευνας.

Στη διάρκεια του εαρινού εξαμήνου, παράλληλα με την παρακολούθηση των μαθημάτων, οι φοιτητές/ήτριες εκπονούν ιστορική έρευνα, την οποία και παρουσιάζουν σε ειδικό επιστημονικό εργαστήριο στο τέλος του εξαμήνου.

Περισσότερες πληροφορίες στην ηλεκτρονική διεύθυνση

<http://www.sah.aegean.gr/metapychiakes-spoudes/pms-krisi-kai-istoriki-allaqi>

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Παρασκευή 17 Ιουνίου

Πρωινή συνεδρία

9:20-9:30 Έναρξη

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ (κλειστή συνεδρία)

- 9:30-10:10 Μιλτιάδης-Ταξιάρχης Κάιτατζης
Το «σχολείο» της φιλοσοφίας. Όψεις κοινωνικής ιστορίας στην αρχαία Αθήνα
- 10:10-10:50 Μιχαέλα-Μαρία Κουτσκουδή
Η εικόνα των ευνούχων στο έργο του Θεοφύλακτου Αχρίδος (περ. 1050 - περ. 1126)
- 10:50-11:00 Διάλειμμα
- 11:00-11:40 Δημήτριος Ευσταθίου
Πολιτική εξουσία και αστικός χώρος στην ύστερη βυζαντινή περίοδο: Η περίπτωση της Τραπεζούντας (1204-1461)
- 11:40-12:20 Μιχαήλ Τυρανής
Ζητήματα οικογενειακού δικαίου στο Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, 17ος-18ος αιώνας
- 12:20-12:30 Διάλειμμα
- 12:30-13:10 Γεώργιος Κακαρώνης
Οι «ιερέες» διαμάχες Αρμένιων και Ορθοδόξων στα Ιεροσόλυμα στις αρχές του 19ου αιώνα (1799-1810)
- 13:10-13:50 Ανδρέας Σταματόπουλος
Ζητήματα ταυτότητας και ετερότητας στην Επανάσταση του 1821 μέσα από απομνημονεύματα αγωνιστών του Μοριά

Παρασκευή 17 Ιουνίου

Απογευματινή συνεδρία

ΚΥΡΙΑ ΟΜΙΛΙΑ

- 19:00-19:45 Νίκος Ανδριώτης
Προσφυγικό ζήτημα και πολιτικές πρόνοιες στην Ελλάδα (1821-1930)
- 19:45-20:15 Συζήτηση

Σάββατο 18 Ιουνίου

Πρωινή συνεδρία

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ (κλειστή συνεδρία)

- 9:30-10:10 Σεβαστή Τσάλτα
Ουτοπία και εκπαίδευση. Οι παιδαγωγικές αντιλήψεις του Ρόμπερτ Όουεν
- 10:10-10:50 Γεώργιος-Ραφαήλ Ιατρού
Ιστορία και επανάσταση στο έργο του Μαρξ την περίοδο 1843-1852
- 10:50-11:00 Διάλειμμα
- 11:00-11:40 Ιάκωβος Κονιτόπουλος
Ιεραποστολική ιατρική στην Αφρική τον 19ο αιώνα: Αποικιοκρατικός λόγος και πράξη και αφρικανικές αντιδράσεις
- 11:40-12:20 Χριστίνα Γιαννούλη
Ανθρωπολογικές προσεγγίσεις της μάσκας. Συνοπτική βιβλιογραφική επισκόπηση και το παράδειγμα των μασκοφόρων των Grassfields (Δυτικό Καμερούν)
- 12:20-12:30 Διάλειμμα
- 12:30-13:10 Ραφαήλ Χονδρονικόλας
Ο ρόλος της προπαγάνδας στη ναζιστική Γερμανία (1933-1939)
- 13:10-13:50 Ιωάννα Ιακωβίδη
Η προφορική ιστορία, η ανάδειξη αποσωπημένων συλλογικών τραυμάτων και η μεταμνήμη: η περίπτωση των «comfort women» κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου

Σάββατο 18 Ιουνίου

Απογευματινή συνεδρία

ΚΥΡΙΑ ΟΜΙΛΙΑ

- 19:00-19:45 Κωνσταντίνος Τσιτσελίκης
Η Ανταλλαγή Πληθυσμών: εδαφοποίηση του έθνους και εθνοποίηση του εδάφους
- 19:45-20:15 Συζήτηση

ΣΤΡΟΓΓΥΛΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

- 20:15-21:15 Ομιλητές: Νίκος Ανδριώτης, Μαρία Καβάλα, Ποθητή Χαντζαρούλα, Κωνσταντίνος Τσιτσελίκης
Συντονίστρια: Ελένη Γκαρά
- 21:15-21:45 Συζήτηση

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ

Προσκεκλημένοι ομιλητές

Νίκος Ανδριώτης, Ιστορικός
Μαρία Καβάλα, Επίκουρη Καθηγήτρια, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Κωνσταντίνος Τσιτσελίκης, Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Φοιτητές 2021-22

Χριστίνα Γιαννούλη
Δημήτριος Ευσταθίου
Ιωάννα Ιακωβίδη
Γεώργιος-Ραφαήλ Ιατρού
Μιλτιάδης-Ταξιάρχης Κάιτατζης
Γεώργιος Κακαρώνης
Ιάκωβος Κονιτόπουλος
Μιχαέλα-Μαρία Κουτσκουδή
Ανδρέας Σταματόπουλος
Σεβαστή Τσάλτα
Μιχαήλ Τυρανής
Ραφαήλ Χονδρονικόλας

Διδάσκοντες 2021-22

Ελένη Γκαρά
Βίκυ Ιακώβου
Γιώργος Πλακωτός
Γιάννης Σμαρνάκης
Αιμίλιος Τσεκένης
Ποθητή Χαντζαρούλα